

Dkt. Roger Green, Ukristo wa Marekani, Kipindi cha 1 2, Ukatoliki wa Kirumi katika Karne ^{ya} 19

© 2024 Roger Green na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Roger Green katika mafundisho yake kuhusu Ukristo wa Marekani. Huu ni kipindi cha 12 kuhusu Ukatoliki wa Kirumi katika karne ya 19.

Kinasasishwa kulingana na mihadhara. Huu ni mhadhara nambari nane, Ukatoliki wa Kirumi katika karne ya 19. Tuliaza hilo na tukaanza hilo juzi. Tunaangalia ukuaji, wacha niweke hili hapa: tunaangalia ukuaji wa Kanisa Katoliki la Kirumi, na kisha tunaangalia Umarekani wa Kanisa Katoliki la Kirumi.

Bado tuko katika sehemu ya ukuaji. Kwa hivyo, kama ukumbusho tu, tulitoa sababu tatu kwa nini Ukatoliki wa Kirumi uliongezeka sana wakati wa uhamiaji kwenda Amerika. Kwa hivyo, tulizungumzia sababu hizo tatu.

Kisha, tulizungumzia matatizo mawili ambayo Kanisa Katoliki la Roma lilikabiliana nayo hapa Amerika. Kuna tatizo la ndani na tatizo la nje. Kumbuka, tulitaja tatizo la ndani lilikuwa tatizo la udhamini.

Makanisa ya Katoliki ya Kirumi yalikuwa yameenea sana, si tu katika makoloni yote, bali ulipokwenda magharibi na ulipokwenda kusini, yalienea sana kiasi kwamba hayakuwa na makuhani wa kuweza kufunika makanisa haya. Na hivyo, watu wa kawaida walilazimika kuanza kuendesha makanisa. Na kwa namna fulani yalipoteza udhibiti.

Walikuwa wadhamini wa Makanisa Katoliki ya Kirumi, lakini walitaka, unajua, roho hii nzuri ya uhuru na chaguo ya Marekani. Walitaka kuweza kuajiri makasisi na kuwafukuza makasisi na mambo ya kila aina. Kwa hivyo, ilizidi kuwa mbaya, na Kanisa Katoliki la Kirumi likalazimika kudhibiti hilo.

Kwa hivyo, udhamini ukawa tatizo kubwa kwa sababu haukuunganishwa na kanisa la kihierarkia na jinsi kanisa lilivyoanzishwa na siasa za kanisa. Kwa hivyo, kulikuwa na msugvano mkubwa hapo. Na ninakuomba mapema uzungumzie kuhusu udhamini huo na matatizo yaliyosababishwa nao.

Hilo ndilo tatizo la nje, la ndani. Tatizo la nje tulilotaja lilikuwa ni kupinga Ukatoliki kuingia katika Kanisa Katoliki la Roma. Na nadhani tumetaja hilo tu, lakini sidhani kama tulianza na hilo.

Kwa hivyo, sawa. Kwa hivyo, oops, mfano mzuri wa hili ni chama. Kwa kweli kuna chama cha siasa kilichoanzishwa mwaka wa 1837, na kilitwa Chama cha Wenyeji wa Amerika.

Chama cha Wenyeji wa Amerika kilianzishwa haswa kama chama kinachopinga Wakatoliki kwa sababu walikerwa sana na idadi kubwa ya Wakatoliki wa Kirumi na wahamiaji Wakatoliki wanaoingia Amerika. Na kwa hivyo, kuna mambo kadhaa ambayo walitaka, lakini kimsingi, walitaka kuzuia uhamiaji wa Wakatoliki wa Kirumi. Walitaka kufanya hivyo kisiasa.

Lakini kama Wakatoliki wangeingia Amerika, walichotaka ni, na kujaribu kushinikiza warudi nyumbani bila mafanikio, lakini walitaka watu wasubiri miaka 21 kabla ya kuweza kuomba uraia. Na walidhani kama wangewafanya Wakatoliki wasubiri miaka 21 kabla ya kuweza kuomba uraia, hilo lingewakatisha tamaa Wakatoliki wa Roma kuja hapa. Kwa hivyo hiki kilikuwa chama kinachopinga sana Wakatoliki ambacho kilianzishwa.

Chama hicho kilipata jina la utani kwa ajili yake. Chama hicho kilijulikana kama Know-Nothingism au Chama cha Know-Nothing. Na sababu iliyopata jina hili la utani ni kwa sababu chama, watu katika chama waliosema, unajua, ukiulizwa kuhusu sera zetu na ukiulizwa kuhusu tunachofikiria kuhusu Wakatoliki, sema tu hujui chochote.

Kwa hivyo, walipata jina hili la utani kutoka kwa vyombo vya habari: Chama cha Kujua Hakuna Kitu au Kujua Hakuna Kitu . Walikataa kujibu maswali yoyote. Hawajui chochote, na kadhalika.

Kwa hivyo, ilikuwa aina ya harakati ya chini kwa chini, lakini ilikuwa aina kali sana ya harakati ya kupinga Wakatoliki ambayo iliibuka katika miji mikubwa dhidi ya Wakatoliki wa Kirumi. Kuna hisia ambayo nadhani labda niliona hii kwa karibu kidogo na kibinafsi kwa sababu nilipata Shahada yangu ya Uzamivu (PhD) kutoka Chuo Kikuu cha Boston. Chuo cha Boston kilikuwa na wakati mgumu kidogo kuanza.

Hazikuanza Chestnut Hill, mahali zilipo sasa. Zilianza katika jiji la Boston. Lakini zilikuwa na shida kupata mkataba wa kuanza.

Ilikuwa ni Jesuit, ambayo ni wazi ni taasisi ya Jesuit, lakini walikuwa na shida kupata hati ya kuanzisha Chuo cha Boston. Sababu ya hilo ilikuwa kwamba bunge la Massachusetts lilikuwa na chuki sana na Wakatoliki, kwa hivyo hawakuwapa Jesuit na Wakatoliki nafasi ya kuanza masomo yao wenyewe. Kwa hivyo, kulikuwa na mvutano kati ya bunge, Jesuit, na uongozi wa Roman Catholic wakijaribu kukianzisha Chuo cha Boston.

Kuna aina fulani ya hadithi ya mjini ambayo hapo awali kulikuwa na mabango yaliyobandikwa madukani yakisema, kama wewe ni Mkatoliki wa Kirumi, huhitaji

kufanya kazi hapa. Kulikuwa na hadithi ya mjini kuhusu Chuo cha Boston ambayo pengine ni hivyo tu, labda sivyo, labda ni hadithi ya mjini tu. Lakini hadithi ilikuwa kwamba Harvard ilikuwa ikitangaza, na sijawahi kuweza kufuatilia hili.

Kwa hivyo, nimeangalia lakini sijaweza kufuatilia hili. Hata hivyo, hadithi ilikuwa kwamba Chuo Kikuu cha Harvard kilikuwa kikitangaza katika magazeti ya Boston. Tangazo lilikuwa hivi: ikiwa wewe ni Mkatoliki, huhitaji kutuma maombi hapa.

Na hivyo, Wakatoliki wa Kirumi walikasirika sana na hili kiasi kwamba waliamua kuunda taasisi yao wenyewe. Hatimaye walipohamia Boston, Chestnut Hill, walijenga kampasi nzuri ya neo-Gothic. Sijui kama kuna yeyote kati yenu aliyewahi kwenda Chuo cha Boston, lakini ni jambo la kuona kweli.

Na kwa hivyo, walitaka kuonyesha aina ya nguvu ya jamii ya Wakatoliki hapa Boston. Lakini Chama cha Wasiojua Kitu, Chama cha Waamerika Asili, au Chama cha Wasiojua Kitu, kilikuwa kama kikwazo dhidi ya Wakatoliki wa Kirumi na katika miji mikubwa. Kwa hivyo, tunataka kutaja hilo.

Ukisonga mbele, sisi wawili katika chumba hiki tulikuwapo wakati wa uchaguzi wa John F. Kennedy. Ukisonga mbele hadi wakati wa uchaguzi wa John F. Kennedy, kulikuwa na kiwango cha kutosha cha hisia za kupinga Ukatoliki zinazokuja kwa sababu kulikuwa na Mkatoliki anayegombea urais. Na watu waliogopa, unajua, ikiwa John F. Kennedy angekuwa rais, basi Papa angekuwa akiongoza nchi na kadhalika.

Atakuwa rais kivuli. Namaanisha, kulikuwa na kila aina ya hisia kuhusu JFK kuwa rais Mkatoliki. Lakini hata hivyo, ni wazi alifanya hivyo.

Kwa hivyo mambo ya aina hiyo. Sawa, sasa bado tuko katika biashara hii ya ukuaji. Kanisa Katoliki la Roma, kwa kuzingatia tatizo la udhamini, lakini pia hasa kwa kuzingatia hisia za kupinga Wakatoliki, lilijua kwamba walipaswa kujiimarisha, na walijua kwamba Wakatoliki walipaswa kuwatunza Wakatoliki.

Jumuiya za Wakatoliki zilikuwa kubwa sana, Boston ikiwa mfano mzuri. Kwa hivyo, walijua wangelazimika kufanya hivyo. Kwa hivyo, wanachofanya, kile ambacho Kanisa Katoliki hufanya, ni kuunda njia tatu za kuwaruhusu Wakatoliki wa Roma kuingia katika miji hii mikubwa, na kuwaruhusu wahamiaji kuingia katika jiji hili kubwa.

Kulikuwa na njia tatu kuu ambazo walijaribu kuwaleta Wakatoliki wa Kirumi katika utamaduni mpana na kuwasaidia kuelewa utamaduni mpana na kadhalika. Sawa, wacha nizataje njia hizo tatu. Njia ya kwanza ilikuwa ni kwamba walianzisha shule.

Walianzisha shule za parokia na shule za Katoliki kwa ajili ya watoto Wakatoliki. Na kwa njia hii, watoto wangekuwa na elimu nzuri ya Kikatoliki katikati ya utamaduni

mpana. Kwa hivyo, njia ya kwanza ilikuwa kuwapatia watoto Wakatoliki elimu nzuri hapa Amerika.

Na kuwa katika mfumo wa shule ambapo hawangehisi shinikizo dhidi ya Wakatoliki juu yao. Wangejisikia nyumbani katika mfumo wa shule. Kwa hivyo hiyo ndiyo nambari moja.

Nambari ya pili, njia ya pili ilikuwa ni kutengeneza taasisi za hisani, hospitali, au mahali ambapo unawatunza wazee. Ili taasisi hizi za hisani zijitokeze kuwatunza Wakatoliki wa Kirumi. Wakatoliki wangejisikia vizuri kwamba walikuwa wakitunzwa, kwamba mahitaji yao ya kimatibabu yalitunzwa, kwamba mahitaji ya wazee wao yalitunzwa, au kwamba watoto walikuwa wakitunzwa katika vituo vya watoto yatima vya Wakatoliki wa Kirumi.

Kwa hivyo, mtandao huu wenye nguvu wa hisani ulianzishwa nchini Marekani. Na bila shaka, ungejua hilo ni kweli leo. Namaanisha, unaangalia hospitali na maeneo kama hayo ambayo ni sehemu yake.

Sawa. Njia ya tatu ya kuwaweka Wakatoliki wa Kirumi ni kuwaweka salama katika utamaduni, lakini sio mbali kabisa na utamaduni. Lakini njia ya tatu ilikuwa kupitia vyombo vya habari.

Magazeti mengi ya Kikatoliki yalichapishwa. Na kutoa aina ya Wakatoliki ya kutoa mtazamo wa Kikatoliki. Nami nilichagua jaribio kwa sababu hilo ndilo gazeti la Kikatoliki la zamani zaidi nchini.

Na hii bado inachapishwa. Na ilianza huko Boston. Kwa hivyo hapa, Boston inajivunia nafasi ya kwanza katika kuchapisha gazeti la kwanza ambalo limechapishwa baada ya miaka hii yote.

Na angalia kichwa kidogo cha gazeti, jaribio, Pata Mtazamo wa Kikatoliki. Pata Mtazamo wa Kikatoliki. Kwa hivyo, magazeti na machapisho yanakuwa muhimu pia.

Kwa hivyo tunawezaje kudumisha uaminifu wa wahamiaji Wakatoliki? Tunafanya hivyo kupitia elimu. Tunafanya hivyo kupitia kazi za hisani na taasisi za hisani. Na tunafanya hivyo kupitia magazeti ili kupata mtazamo wa Wakatoliki.

Hivyo ndivyo mambo yalivyoanza kukua. Hivyo ndivyo yalivyoanza kukua Amerika. Na hakuna mahali penye nguvu zaidi kuliko pale tunapoishi.

Boston ikawa Marekani, kama tutakavyoona baada ya dakika moja. Kwa hivyo, una maswali yoyote kuhusu sehemu hiyo ya kwanza? Sawa. Sehemu ya pili, basi, ni Marekani kwa Wakatoliki wa Kirumi.

Ndiyo. Wanakua. Na sasa, tunahitaji kujua jinsi Kanisa Katoliki la Roma litakavyowatunza. Kanisa Katoliki la Roma litawahudumiaje? Liliwahudumia kwa njia hizi tatu, liliwasaidia, na kuwaleta katika utamaduni na maisha ya Kikatoliki huko Amerika. Kwa sababu hiyo, pia ilichochea ukuaji zaidi.

Wakatoliki, kama huko Boston, walijisikia vizuri kwa sababu walikuwa na shule zao, hospitali, vituo vya watoto yatima, magazeti, Chuo cha Boston, na vyuo vingine vya Wakatoliki. Kwa hivyo, ni njia ya kuwafanya wahisi kwamba Amerika ni nyumbani kwao. Na kwamba hawapaswi kuogopa aina fulani ya hisia za kupinga Ukatoliki katika utamaduni mpana kwa sababu una aina kama hizi za maeneo kwa ajili yao.

Ndiyo. Je, hiyo inasaidia? Hakika. Sawa.

Ubadilishaji wa haya yote kuwa ya Kimarekani. Haya yote yalitokeaje hapa? Sawa. Ubadilishaji wa Kimarekani ulianza katika nusu ya pili ya karne ya 19.

Kwa hivyo, wanakuja kwa wingi. Wanashughulikiwa. Nusu ya pili ya karne ya 19, haswa tarehe 1852, inakuwa tarehe muhimu katika historia ya Wakatoliki wa Marekani.

Sababu hiyo ni muhimu sana ni kwa sababu Kanisa Katoliki la Kirumi huko Amerika lilifanya mkutano wake wa kwanza au baraza la kwanza, ambalo tungeita baraza la jumla au baraza kamili, mnamo 1852. Walifanya katika jiji lao kuu, Baltimore. Kumbuka, Maryland ilianzishwa kama mahali ambapo Wakatoliki wa Kirumi wangeweza kujisikia nyumbani na kadhalika.

Kwa hivyo, Baltimore ikawa kiti cha Askofu Mkuu wa kwanza huko Amerika, na kadhalika. Kwa hivyo, Baltimore, 1852. Sawa.

Madhumuni ya baraza la jumla mwaka wa 1852 yalikuwa ni kushughulikia swali moja la msingi. Na swali lilikuwa, Kanisa Katoliki la Roma litajisikiaje nyumbani katika utamaduni mpana? Kanisa Katoliki la Roma linaweza kufanya nini ili tuwe sehemu yake, tuchukue jukumu kubwa zaidi, na tuwe sehemu ya utamaduni katika maisha haya ya kitaifa? Kwa hivyo, walikaa chini kweli mwaka wa 1852 na kujaribu kufikiria uhusiano wa Kanisa Katoliki la Roma na utamaduni mpana na maisha ya kitaifa. Tunapaswa kuhusikaje na hilo? Sawa. Baada ya hayo anakuja kiongozi muhimu zaidi wa Katoliki wa Roma katika nusu ya pili ya karne ya 19.

Na, oops, samahani, lazima nirudi hapa tu. Jina lake lilikuwa James Gibbons. James Gibbons.

Sawa. Hatimaye James Gibbons akawa askofu, askofu mkuu, na Kardinali. James Bishop akawa Kardinali wa Baltimore na akawa mtu anayeongoza katika maisha ya Kanisa Katoliki la Roma katika nusu ya pili ya karne ya 19.

Unaweza kuona tarehe zake. Alipata kuwa Kadinali mwaka wa 1886, lakini aliishi hadi 1921. Kwa hivyo alikuwa na maisha marefu na marefu ya uongozi huko Baltimore.

Kwa hivyo, kile ambacho James Gibbons alifanya, au kile alichotimiza, kilisaidia kupunguza mvutano kati ya Ukatoliki wa Kirumi na utamaduni mpana—kusaidia kukabili au kujadili mvutano unaowezekana kati ya Kanisa Katoliki la Kirumi na utamaduni mpana. Na hivyo kuwasaidia watu kuelewa jinsi Kanisa Katoliki la Kirumi linavyopaswa kujisikia nyumbani katika utamaduni mpana na linapaswa kuchangia katika utamaduni mpana.

Sawa. Kwa hivyo, wacha nizungumzie mafanikio yake mawili. Namaanisha, hilo ndilo lengo lake kuu, na ametimiza.

Na huyu ni Gibbons upande wa kushoto. Kwa hivyo, alikuwa James Gibbons hapa. Lakini ngoja nitajie mafanikio yake mawili.

Kwanza kabisa, bila shaka, alikuwa, kama Kanisa Katoliki la Roma lilivyokuwa siku zote, alikuwa mfuasi halisi wa kutenganishwa kwa kanisa na serikali. Alitaka kuweka wazi kabisa kwamba Kanisa Katoliki la Roma halikuwa na hamu ya kuchukua serikali. Kwa upande mwingine, Kanisa Katoliki la Roma linataka kuwa huru kuabudu.

Kama vile Mungu alivyotupa uhuru huu wa kuabudu, Kanisa Katoliki la Roma linataka kuwa huru kuabudu. Linataka kuwa huru kutokana na udhibiti au vikwazo vya kiserikali. Na kwa hivyo alikuwa mtetezi halisi wa kutengana kwa kanisa na serikali.

Sasa, sawa. Kwa hivyo, anafuatana na nani? Watu kama Wakorintho. Hilo limekuwa kweli kwao tangu karne ya 19.

Wabaptisti walikuwa wakitaka kutenganishwa kwa kanisa na serikali. Kwa hivyo, kulikuwa na Waprotestanti wengi ambao pia waliamini sana katika kutenganishwa kwa kanisa na serikali. Kwa hivyo, anavutia aina kali sana ya uelewa wa Kiprotestanti.

Pia anaamini katika hilo. Kwa hivyo hilo ni jambo moja. Jambo la pili ambalo James Gibbons alijulikana nalo ni kwamba alikuwa upande wa tabaka la wafanyakazi.

Wengi wa wahamiaji hawa, wengi wa wahamiaji hawa Wakatoliki, walikuwa wa tabaka la wafanyakazi, na walikuwa na maisha magumu sana. Tutazungumzia hili baadaye katika hotuba nyingine, lakini katika Upande wa Chini Mashariki wa Manhattan, Upande wa Chini Mashariki wa Manhattan mwanzoni mwa karne ya 1900, kwa hivyo mwishoni mwa karne ya 19 hadi mwanzoni mwa karne ya 20, Upande wa Chini Mashariki wa Manhattan ulikuwa mahali penye watu wengi zaidi duniani. Hakukuwa na mahali penye watu wengi zaidi kuliko vitalu vichache vya mraba katika Upande wa Chini Mashariki wa Manhattan.

Ilikuwa imezingirwa kabisa. Nyumba zilikuwa zimezingirwa kabisa na tabaka la wafanyakazi, na hazikuwa Wakatoliki wa Kirumi pekee, lakini bila shaka, Gibbons anajali Wakatoliki wa Kirumi. Lakini ataweka kanisa upande wa watu wanaofanya kazi, na atawasaidia watu wanaofanya kazi kadri awezavyo kupitia mishahara, mishahara bora, hali bora ya kazi, hali bora ya maisha, na kadhalika.

Sasa, tunapozungumzia kuhusu Walter Rauschenbusch, tutazungumzia mengi zaidi kuhusu hili, lakini hapa, Kanisa Katoliki la Roma linasimama upande wa watu wanaofanya kazi. Sasa, Papa wakati huo yuko upande wa kulia. Papa alikuwa Papa Leo XIII, na alikuwa Papa kuanzia 1878 hadi 1903, Papa Leo XIII.

Sasa, Papa Leo XIII, moja ya sababu za Gibbons kuwa na msimamo mkali sana upande wa tabaka la wafanyakazi na watu wanaofanya kazi ni kwamba Papa Leo XIII pia alikuwa upande wa kimataifa upande wa watu wanaofanya kazi, upande wa tabaka la wafanyakazi. Na yeye, kutoka ofisi yake kama Papa, aliweka hili wazi kabisa. Kuna moja ya hati kubwa zaidi kutoka Kanisa Katoliki la Roma wakati huu ilikuwa hati inayoitwa Rerum Novarum.

Baadhi yenu, huenda mlizungumzia hili katika kozi zingine, lakini Rerum Novarum ilikuwa barua yake ya kiinjili, ikiweka Kanisa Katoliki la Roma upande wa tabaka la wafanyakazi na kujaribu kuwasaidia. Kwa hivyo hayo ndiyo mambo mawili ambayo anayajua kwa mambo mengi, lakini hayo ndiyo mambo mawili ambayo yanabaki akilini mwetu: kutenganisha kanisa na serikali na pia kuwa upande wa tabaka la wafanyakazi. Sawa, tutasema mambo machache zaidi kuhusu Umarekani wa Kanisa Katoliki la Roma.

Mradi tu tunamzungumzia Papa Leo XIII, hebu tukae naye kwa dakika moja tu. Papa Leo XIII alikuwa na wasiwasi sana kwamba Kanisa Katoliki la Kirumi huko Amerika lilikuwa likijitenga na Kanisa Katoliki la Kirumi duniani kote na kutoka kwa mamlaka ya upapa. Kwa hivyo, ingawa Papa Leo XIII alikuwa msaidizi katika kusimama upande wa tabaka la wafanyakazi, alikuwa na wasiwasi kuhusu kuingizwa kwa Kanisa Katoliki la Kirumi kuwa la Kimarekani.

Aliogopa kwamba Kanisa Katoliki la Roma lingekuwa hatarini, nadhani unaweza kusema, la kuwa Mmarekani kupita kiasi na kutokuwa Mkatoliki wa Roma vya kutosha na kutoshikamana na mafundisho na kanuni za Katoliki la Roma. Kwa kweli aliandika hati kuhusu hili na kuhusu hatari za kuingizwa kwa Kanisa Katoliki la Roma nchini Marekani. Alikuwa na wasiwasi sana kuhusu hili kwa sababu Kanisa Katoliki la Roma lilihitaji kuwa chini ya udhibiti wa uongozi.

Mwishoni mwa hotuba, nitataja jambo fulani kuhusu hili, lakini tutarudi kwenye hili. Sawa, sasa, matukio kadhaa yalitokea ambayo yaliimarisha sana Umarekani wa Kanisa Katoliki la Roma. Tukio moja lilitokea mwaka wa 1908.

Mnamo 1908, Kanisa Katoliki la Kirumi la Marekani liliondolewa hadhi ya umisionari kutoka Roma. Kwa maneno mengine, Kanisa Katoliki la Kirumi halikuona tena Amerika kama uwanja wa umisionari. Haikuhitaji tena kuwa uwanja wa umisionari kwa sababu ulikuwa unajiendesha wenyewe.

Kwa hivyo, mnamo 1908, haikuzingatiwa tena kuwa chini ya hadhi ya umishonari. Kulikuwa na utambuzi huko Amerika kwamba Kanisa Katoliki la Roma lingeweza kusimama kwa miguu yake miwili. Na hilo lilisaidia, bila shaka, kuelekea kuibadilisha Kanisa Katoliki la Roma kuwa la Kimarekani, bila shaka kuhusu hilo.

Na kisha pia, kuanzia 1914 hadi 1918, pamoja na Vita vya Kwanza vya Dunia, Wakatoliki wa Kirumi huko Amerika walihudumu pamoja na ndugu na dada zao Waprotestanti na ndugu na dada Wayahudi na kadhalika. Wakatoliki wa Kirumi walihudumu kwa heshima katika Vita vya Kwanza vya Dunia. Na kumbuka, Vita vya Kwanza vya Dunia vilikuwa vita vya uharibifu mkubwa sana, karibu haiwezekani kufikiria jinsi Vita vya Kwanza vya Dunia vilivyokuwa vya uharibifu.

Hata hivyo, Kanisa Katoliki la Roma na Wakatoliki wa Roma huko Amerika walisifiwa sana kwa kuonyesha ujasiri wao pamoja na wengine katika Vita vya Kwanza vya Dunia. Kwa hivyo hii ilileta pia kuenezwa kwa Wakatoliki wa Roma nchini Marekani, bila shaka kuhusu hilo. Sawa, kwa hivyo unapofika katikati ya karne au zaidi, Kanisa Katoliki la Roma limeimarika vizuri.

Nina makala ndefu hapa kuhusu mmoja wa makadinali huko Boston, na jina lake lilikuwa William Henry O'Connell. Huyu ni William Henry O'Connell. Lakini kwa miaka 37, alikuwa kiongozi wa kanisa huko Boston.

Na kuna nukuu aliyotoa. Alisema, Wapuritani wamepita, wakizungumzia kuhusu Boston, Wapuritani wamepita, Wakatoliki wamebaki. Sasa kwa kuwa viongozi wa Kiprotestanti huko Boston walikubali hilo, ilikuwa vigumu kidogo kwao kusikia hilo.

Lakini kwa namna fulani, alikuwa sahihi kwamba ushawishi wa Wapuritani kwenye maisha ya Boston, maisha ya kitamaduni, maisha ya kisiasa, maisha ya kijamii, na maisha ya kidini, ushawishi wa Wapuritani kwenye maisha ya Boston ulikuwa umepita. Boston sasa, alisema, ni mji wa Kikatoliki cha Kirumi, ambao kimsingi ulikuwa kweli, na bado kimsingi ni kweli. Namaanisha, unapoiangalia Boston kisiasa, kidini, na kadhalika, Ukatoliki wa Kirumi unatawala maisha ya umma ya Boston, bila shaka.

Kwa hivyo hiyo inasimulia hadithi ya Umarekani, na ni jambo la kushangaza sana lililotokea tangu 1852 katika Ukristo wa Marekani—neni moja tu kuhusu jambo hili la Umarekani. Hapa, nasema hili mwishoni, lakini halina uhusiano wowote na chochote, lakini hilo ni sawa.

Huwezi kamwe, kamwe usipime Ukatoliki wa Kirumi duniani kote kwa kile unachosikia huko Amerika kikifanywa na Wakatoliki wa Marekani. Baadhi yenu mnaweza kuwa wa Kanisa Katoliki la Kirumi. Huo unaweza kuwa mahali pa dhehebu au ushirika wenu.

Hata hivyo, Kanisa Katoliki la Kirumi huko Amerika ni la kiliberali sana ikilinganishwa na Kanisa Katoliki lingine duniani kote. Kwa hivyo, huwezi kamwe kupima Ukatoliki wa Kirumi duniani kote kwa Ukatoliki wa Kimarekani. Hakika nimegundua hili.

Shahada yangu ya Uzamivu (PhD) ni kutoka Chuo cha Boston. Na kwa hivyo, wakati huo wa Shahada yangu ya Uzamivu (PhD) katika Chuo cha Boston, niligundua mambo mengi kutoka kwa marafiki zangu Wakatoliki wa Kirumi katika Chuo cha Boston ambayo nilidhani yalikuwa yanapingana kidogo na historia ya Wakatoliki wa Kirumi au mafundisho ya Wakatoliki wa Kirumi au na upapa au chochote kile. Kwa hivyo, ni shule ya Wajesuiti, na Wajesuiti wameapa kumtii Papa.

Lakini mara kwa mara nilimsikia kasisi wa Jesuit akisema mambo kuhusu Papa ambayo hangepaswa kusema. Kwa hivyo, kulikuwa na nyakati ambapo huwezi kupima hilo. Kwa hivyo mfano tu wa hili ni wakati Papa John Paul II alipokuja Amerika kwa ziara yake ya kwanza.

Sasa huyu hapa mmoja wa aina kubwa ya mapapa wacha Mungu wa karne ya 20, karne ya 21, John Paul II. Alikuwa Amerika, na hakuwa amejiandaa vizuri kwa kile atakachokabiliana nacho huko. Na sitasahau kamwe alikuwa ameketi kwenye kiti chake.

Kulikuwa na hadhira kubwa, na kulikuwa na maikrofoni wazi kwa watu kumuuliza maswali John Paul II kuhusu Kanisa Katoliki na kadhalika. Na sitasahau kamwe sura yake wakati mwanamke alipokuja kwenye maikrofoni. Alikuwa mtawa, na alipokuja kwenye maikrofoni, aliuliza ni lini tungekuwa na makasisi wanawake katika Kanisa Katoliki la Roma. Naam, maskini John Paul II karibu apate mshtuko wa moyo.

Wanawake, ni nani wanaojadili kuhusu makuhani wanawake katika Kanisa Katoliki la Roma? Labda Wamarekani wanajadili, lakini hakuna mwingine anayejadili. Na Papa huyu hana uhakika. Kwa hivyo, alikuwa kama kulungu kwenye taa za mbele.

Namaanisha, alipouliza swali hilo. Kwa hivyo, kuingizwa kwa Kanisa Katoliki la Kirumi katika Umarekani kumechukua aina ya maisha ya kuvutia na kugeukia huko. Lakini ndivyo ilivyo.

Hiyo ndiyo ilitokea. Sawa. Hiyo ni nambari nane, Ukatoliki wa Kirumi katika karne ya 19.

Sawa. Una maswali yoyote kuhusu hilo? Baadhi yenu mnaweza kuwa Wakatoliki wa Kirumi. Mwishoni mwa kozi, tutaambiana dhehebu au ushirika wetu ni upi, ikiwa mngenda.

Hakuna mtu anayepaswa kuingia katika hili, lakini kama ungependa. Kwa hivyo, itakuwa ya kuvutia kuona ni aina gani ya utofauti tulio nao hapa darasani. Lakini una maswali yoyote kuhusu hilo? Sawa.

Tunaendelea na mhadhara nambari tisa, Utumwa na Makanisa. Utumwa na Makanisa, mhadhara tisa. Sawa.

Nitaanza hapa. Sawa. Utumwa na Makanisa.

Kwanza kabisa, nataka kupata usuli. Unaweza kuona usuli nambari A. Na kuna mengi ya kusema kuhusu usuli. Kwa hivyo, hata hatutapitia hili sasa.

Kwa hivyo, tunapaswa kuendelea na hili Jumatano. Lakini nataka nikuelekeze mawazo yako; Nadhani tunazungumzia utumwa kwa njia isiyo na upendeleo. Tunazungumzia kuhusu hilo kitaaluma.

Lakini mimi huanza hotuba hii kila wakati kwa kusoma kitabu cha Elkin kuhusu utumwa. Na nataka uelewe jinsi taasisi hii yote ya utumwa ilivyokuwa na maafa, maafa makubwa. Na ni kama aya tatu tu.

Ndani ya aya hizo tatu, kifungu cha kati kinazungumziwa. Kwa hivyo, ni sehemu inayoitwa Mshtuko na Utengano. Kwa hivyo, hivi ndivyo ilivyotokea kwa watu, wanadamu, tulipokuwa na watumwa.

Tunaweza kudhani kwamba kila Mwafrika aliyegeuka kuwa mtumwa alipitia uzoefu ambao athari yake ya kiakili ilikuwa ya kushangaza na matokeo yake yalikuwa makubwa kuliko chochote kilichomtokea hapo awali. Kwa hivyo, juhudi fulani zinapaswa kufanywa ili kutafakari mfululizo wa mshtuko ambao lazima uliambatana na matukio makuu ya utumwa huo. Watumwa wengi walionekana kukamatwa katika vita vya asili, ambayo ilimaanisha kwamba hakuna mtu, wala watu wa cheo cha juu wala wapiganaji hodari, aliyehakikishiwa kutokamatwa na kutumwa.

Idadi kubwa ilikamatwa katika mashambulizi ya ghafla katika vijiji vyao. Na kwa kuwa makabila yaliyofanya kazi kama wapatanishi wa biashara hiyo yalikuwa yametegemea vifaa vya kawaida vya mateka ili kudumisha kazi hiyo, tofauti kati ya vita na misafara ya uvamizi ilielekea kuwa hafifu sana. Mshtuko wa kwanza katika tukio lililokusudiwa kudumu kwa miezi mingi na kuwaacha manusura wake wakibadilika kabisa ulikuwa mshtuko wa kukamatwa.

Ni juhudi ya kukumbuka kwamba ingawa utumwa ulitokea Afrika kila siku, kwa mtu binafsi, ulitokea mara moja tu. Mshtuko wa pili, safari ndefu kuelekea baharini, ulisababisha ndoto mbaya kwa wiki nyingi. Chini ya jua kali, kupitia msitu wenye mvuke, waliendeshwa kama wanyama waliofungwa shingoni.

Siku baada ya siku, saa nane au zaidi kwa wakati mmoja, wangejikongoja bila viatu juu ya vichaka vya miiba, matete makavu na mawe. Ugumu, kiu, ukatili, na karibu kufa njaa vilipenya uzoefu wa kila mwanamume na mwanamke aliyechoka aliyefika pwani. Msafiri mmoja anasimulia kuhusu kuona mamia ya mifupa iliyopauka ikiwa imetawanyika kwenye mojawapo ya njia za msafara wa watumwa.

Lakini basi, mtu ambaye lazima atuvutie ni yule mtu aliyenusurika, yule ambaye alipitia uzoefu wote ambao huu ulikuwa mwanzo tu. Mshtuko uliofuata, mbali na mateso mapya ya kimwili yaliyoambatana nao, ulikuwa uuzaji wa watumwa wa Ulaya. Baada ya kurundikwa kwenye zizi karibu na vituo vya biashara na kuwekwa huko usiku kucha, wakati mwingine kwa siku kadhaa, watumwa walitolewa nje kwa ajili ya uchunguzi.

Wale waliokataliwa wangeachwa njaa. Waliobaki, wale walioletwa, walitiwa chapa, wakapewa nambari zilizoandikwa kwenye vitambulisho vya risasi na kuingizwa kwenye meli. Kipindi kilichofuata, karibu kirefu sana na cha kushangaza kuitwa mshtuko tu, kilikuwa hofu ya Middle Passage, ikimtendea kikatili mtu yeyote, mweusi au mweupe, ambaye hangeweza kuhusika nayo.

Sehemu za meli, zilizojaa wanadamu wanaosogea na kukosa hewa, zikawa jehanamu zenye kunuka za uchafu na tauni. Hadithi za magonjwa, kifo, na ukatili katika safari mbaya ya miezi miwili zimejaa ushuhuda, ambao ulichangia sana kukomesha biashara ya utumwa ya Uingereza milele. Mshtuko wa mwisho katika mchakato wa utumwa ulikuja na kuanzishwa kwa Wanegro katika West Indies.

Brian Edwards, akielezea kuwasili kwa meli ya watumwa, anaandika jinsi, wakati wa uhaba wa wafanyakazi, umati wa watu ungekuja ukikimbia ndani ya meli, ukiwashughulikia watumwa na kuwatia hofu. Hatimaye, bunge la Jamaika, lilinukuu, lilisahihisha ukubwa huo, bila kunukuliwa, kwa kutunga sheria kwamba watumwa wazuliwe ufukweni. Edwards alihisi aibu fulani alipowaona Waafrika-Waafrika wakiwa uchi hadharani, sawa na walivyohisi viongozi wengine.

Lakini hapa, walionekana kutojali. Walionyesha dalili chache sana za kuomboleza maisha yao ya zamani; walikuwa wakizungumzia kuhusu wafanyabiashara wa watumwa au wasiwasi kuhusu hali yao ya baadaye lakini kwa kawaida walionyesha hamu kubwa ya kuuzwa. Mchakato wa viungo, uliofuata, ulikamilisha mfululizo wa hatua ambapo Mweusi Mwafrika akawa mtumwa.

Idadi ya vifo ilikuwa kubwa sana. Theluthi moja ya idadi ya kwanza iliyochukuliwa kutoka kwa jumla ya labda milioni 15 walikuwa wamekufa kwenye maandamano na katika vituo vya biashara. Theluthi nyingine ilikufa wakati wa njia ya kati na viungo.

Kwa kuwa watumwa wengi waliozaliwa Afrika waliokuja kwenye mashamba ya Amerika Kaskazini hawakuja moja kwa moja bali waliingizwa kupitia West Indies, mtu anaweza kudhani kwamba mtumwa wa kawaida alipitia tukio kama hilo lililoainishwa hivi punde. Huyu alikuwa mtu, mmoja kati ya watatu, ambaye alipitia yote na kuishi na alikuwa karibu kuingia katika mfumo wetu uliofungwa. Angekuwaje kama angenusurika na kuzoea hilo? Kwa hivyo, kwa namna fulani tu, nadhani picha hiyo ni muhimu ya mshtuko huu uliotokea wa watumwa waliokamatwa, kupelekwa baharini, kuwekwa kwenye meli, kuuzwa, na kadhalika.

Tunapozungumzia utumwa, si tu kuzungumzia kitaaluma, bali pia tunazungumzia kwa mtazamo huo, tunahitaji kuzungumzia kwa mtazamo huo pia. Sawa, kwa hivyo hapa tuko nyuma. Nitaanza nyuma kwa kuzungumzia kwanza Uingereza na kukomesha kwa biashara ya watumwa nchini Uingereza.

Na kisha natumai Jumatano, nitaweza kukuonyesha kipande kidogo cha video, kipande cha filamu nilicho nacho. Sitakatiza PowerPoint sasa, lakini natumai tunaweza kuanza nacho Jumatano. Lakini tunapoanza na Uingereza, tunapaswa kuanza na mmoja wa mashujaa wakubwa, kwa namna fulani, huko Uingereza wakati huu maalum, na jina lake lilikuwa William Wilberforce.

Hizo ni tarehe za William Wilberforce. William Wilberforce alikuwa mbunge. Ni wazi kwamba alikuwa mbunge, ilibidi uwe tajiri, na ilibidi utoke katika familia nzuri, na kadhalika.

Ulikuwa na pesa na nafasi na kadhalika. Lakini William Wilberforce alikuwa mbunge. Na alikuwa amekasirika sana, akihuzunishwa sana na biashara nzima ya utumwa ambayo tumeitaja tu katika Elkins.

Na alikasirika sana, na kuhuzunishwa sana na hilo, kiasi kwamba William Wilberforce aliamua kwamba angefanya iwe kazi yake ya maisha kukomesha utumwa katika Milki ya Uingereza. Na hivyo, William Wilberforce, hiyo ikawa aina yake ya vita vya msalaba. William Wilberforce alianza Kamati ya Kukomesha Utumwa.

Kamati ya Kufuta Maandishi ilianza mwaka wa 1787. Nilitaka tu kupata hilo kwa ajili ya tahajia, lakini ninahitaji kurudi Wilberforce. Mwaka wa 1787, Kamati ya Kufuta Maandishi ilianza.

Sasa, Kamati ya Kufuta lazima iamue chini ya Wilberforce na viongozi wengine, lakini Wilberforce alikuwa mtu mkuu hapa. Kamati ya Kufuta lazima iamue jinsi tutakavyowashawishi umma. Tutawashawishi umma kukomesha utumwa wakati

watu wengi katika Milki ya Uingereza walitegemea utumwa kwa uchumi wao? Tutawashawishije umma kufanya hivyo? Na kwa hivyo jinsi walivyoamua kufanya hivyo ilikuwa kwa aina ya siasa za shinikizo kwa maana fulani. Na waliamua kuanzisha siasa za shinikizo.

Siasa za shinikizo zilichukua aina mbili. Aina ya kwanza ya siasa za shinikizo ilikuwa, na tutaona hili, natumai tutaona hili Jumatano katika kipande kidogo cha filamu. Aina ya kwanza ya siasa za shinikizo ilikuwa kuwaleta watu matajiri kwenye Mto Thames, mtoni, kuwaleta kwenye boti mtoni, na kuwafanya wahisi kwamba walikuwa wakienda kwenye safari nzuri ya mashua kwa siku hiyo.

watumwa wengi wanawafanya wahisi kwamba watakuwa na siku njema. Hata hivyo, kile Wilberforce na marafiki zake walichofanya ni kama walivyoingia kwenye Mto Thames na wako kwenye meli hizi nzuri na kadhalika, walileta meli hizi, boti, naweza kusema, na walizileta pamoja na meli za watumwa ambazo zilikuwa zimewaleta watumwa kutoka Afrika Magharibi.

Na harufu mbaya ya meli za watumwa ilikuwa kubwa sana kwa watu hawa. Na William Wilberforce angewaambia watu, sasa pumua hewa hiyo. Hiyo ndiyo unayopumua, na ni harufu ya kifo.

Na kwa kuwashikilia watumwa, ninyi ndio mmewajibika kwa njia ya katikati. Na anawaambia wakumbuke kwamba theluthi moja ya watu waliokuwa wamefungwa minyororo chini ya meli hii hawakufanikiwa hata kidogo. Walikufa wakati wa njia hiyo.

Kwa hivyo, siasa za shinikizo. Jambo la pili kuhusu siasa za shinikizo lilikuwa maombi. Maombi yalitolewa ili watu wasaini ili kukomesha biashara ya utumwa.

Na maombi haya, bila shaka, yaliletwa Bungeni na kujadiliwa Bungeni. Na William Wilberforce na wengine walipoendelea na aina hii ya siasa za shinikizo, kulianza kuwa na mjadala mzito kuhusu kama tunapaswa kuendelea na utumwa nchini Uingereza. Sasa, mmoja wa watu waliomuunga mkono William Wilberforce alikuwa John Wesley.

John Wesley alifariki mwaka wa 1891. Hii ni picha ya John Wesley akiwa kitandani mwake cha kufia. John Wesley Barua ya mwisho ambayo John Wesley aliandika katika maisha yake kabla ya kifo chake ilikuwa barua kwa William Wilberforce.

Na alikuwa akimtia moyo William Wilberforce kuendelea na shinikizo la kukomesha biashara ya watumwa nchini Uingereza. Kwa kweli, cheo, si cheo, bali msemu mdogo ambao John Wesley alitumia katika barua hiyo ni kwamba utumwa ni uovu wa uovu. Utumwa ni uovu wa uovu.

Na kwa hivyo, huyu hapa Wesley akimtia moyo sana William Wilberforce katika kazi yake ngumu sana ya kukomesha utumwa. Hii ni kama picha ya Wilberforce Bungeni akipinga Sheria ya Biashara ya Watumwa. Kuna filamu inayoitwa Amazing Grace.

Je, kuna yeyote kati yenu aliyeiona filamu hiyo kwa bahati yoyote? Kama hujaiona Amazing Grace, karibu nusu yako umeiona. Kwa hivyo, kama hujaiona Amazing Grace, sisi tu, nina uhakika tunayo katika maktaba yetu, tuikodishe au usikodishe, lakini itoe nje na uitazame. Ni filamu ya ajabu sana.

Inahusu William Wilberforce na mwisho wa biashara ya watumwa huko Amerika na Uingereza. Nitasema tu, ili tu kuweka wazi hapa, wale ambao mlitazama filamu hiyo wangejua kwamba ilitokana na wasifu wa William Wilberforce ulioandikwa na mhitimu wa Chuo cha Gordon. Kwa hivyo, mwanafunzi wa Chuo cha Gordon aliandika wasifu ambao filamu hiyo ilitegemea.

Kwa hivyo, ukipata nafasi ya kutazama filamu, unapaswa kufanya hivyo. Sawa, lazima nikupe muda wa mapumziko baada ya dakika moja tu, lakini miadi miwili. Kwanza kabisa, 1807.

Shinikizo lilibidi liendeleo, lakini utumwa wa watumwa hatimaye ulifutwa nchini Uingereza mwaka wa 1807. William Wilberforce aliishi hadi akauona ukifutwa nchini Uingereza wakati huo, mwaka wa 1807. Lakini turudi kwenye tarehe za William Wilberforce, turudi kwenye tarehe zake, mwaka wa 1833.

Kabla ya kufa, aliona biashara ya watumwa ikikomeshwa katika himaya nzima ya Uingereza. Kwa hivyo, hapa kulikuwa na mtu mmoja, Mkristo mmoja. Labda tungepaswa kutaja hilo njiani, lakini hapa kuna mtu mmoja Mkristo mwenye ufahamu wa Kikristo wa haki kwa watu wote. Hapa kuna mtu mmoja Mkristo mwenye wazo moja aliyeangusha biashara ya watumwa nchini Uingereza.

Najisikia mrefu, na sasa nahisi mahubiri marefu yanakuja. Labda hutapata mapumziko, lakini hata hivyo, nitaishia hapa. Lakini 1833.

Sasa, angalia kwamba hatujaelewa hili Amerika bado. Huu ni mwaka 1833, lakini hatujaelewa bado na hatutaelewa kwa miaka mingine 30 hivi. Kwa hivyo, William Wilberforce.

Kwa hivyo, tulitaka kwanza kuona kukomeshwa kwa utumwa nchini Uingereza kabla ya kufika Amerika kwa upande wa historia. Je, kuna maswali yoyote kuhusu siasa za shinikizo za William Wilberforce zinazopunguza biashara ya utumwa nchini Uingereza kwanza na kisha katika himaya ya Uingereza? Ndiyo. Kamati ya kukomeshwa ilikuwa na umri wa miaka 18; wacha nieleze hapa.

Mwaka 1787 ulikuwa kamati ya kukomesha. Sasa kulikuwa, tutaona, hatuhitaji kuwa na wasiwasi kuhusu sasa, lakini kulikuwa na kamati ya kupinga utumwa huko Amerika ambayo ilianza kabla ya kamati ya kukomesha. Hata hivyo, hii ni kamati muhimu kwa historia ya Uingereza.

Kitu kingine. Ndiyo. 1807 ni kukomeshwa kwa utumwa huko Uingereza.

Mwaka 1833 ni kukomeshwa kwa utumwa katika Milki ya Uingereza. Kwa hivyo, ilienea zaidi ya Uingereza. Sawa.

Sijakupa mapumziko leo. Kwa hivyo, angalia. Sawa.

Sawa. Sasa, tunataka kujua jambo linalofuata ninalotaka kufanya, na hili lote ni usuli, kwa hivyo hujaniacha bado, usuli. Ninachotaka kufanya sasa ni kuwapa aina ya mfuatano wa matukio kupitia ukomeshaji uliokuja Amerika.

Kwa hivyo, nataka kuangazia baadhi ya tarehe hapa ambazo ni muhimu sana kuona kilichotokea Amerika ili tufike mahali ambapo utumwa ulikomeshwa. Sawa. Kwa hivyo, uko nami katika hilo? Sawa.

Sawa. Tunaanza na 1775, tarehe muhimu na tukio muhimu lenye msingi, mwanzo wa jamii ya kupinga utumwa mnamo 1775. Sasa, hii ndiyo jamii ya kwanza ya kupinga utumwa duniani kwa sababu unaweza kuona kamati ya kukomesha ilianzishwa baada ya hii nchini Uingereza, lakini hii inatangulia kamati ya kukomesha.

Hii ilianzishwa na Quakers. Quakers wanachukua nafasi ya upendeleo wa kuwa na jamii ya kwanza ya kupinga utumwa. Sababu iliyoanzishwa na Quakers nchini Marekani ni kwamba hii ndiyo yote Marekani sasa.

Ndiyo. Hii ndiyo Marekani pekee sasa, kinachoendelea katika ardhi yetu. Sababu iliyoanzishwa na Waquaker mwaka wa 1785 ilikuwa, kwanza kabisa, kuwahutubia Waquaker waliokuwa wakimiliki watumwa.

Kulikuwa na Waquaker ambao walikuwa wanaanza kumiliki watumwa. Hawakuona tatizo lolote na hilo. Na Waquaker wengine wakasema, ndiyo, kuna tatizo na hilo.

Kuna tatizo la kibiblia na tatizo la kibinadamu. Na hivyo, jumuiya ya kupinga utumwa ilianzishwa mwaka wa 1775, kwanza na Waquaker, lakini kwanza ili kuwashughulikia Waquaker wenzao kuhusu suala hili na kuwashawishi Waquaker wenzao kuwaacha watumwa wao ikiwa bado wana watumwa. Kwa hivyo, Philadelphia, Mungu akubariki. Philadelphia, Waquaker, 1775, jumuiya ya kupinga utumwa, ina nafasi ya upendeleo.

Sawa. Kwa hivyo, tarehe inayofuata ninayotaka kutoa ni tarehe ambayo tayari umesikia kuihusu, na ni 1784. 1784.

Je, kuna yeyote anayekumbuka tarehe ya 1784 kwa sababu yoyote maalum? Je, kuna kitu chochote kinachopiga kengele? 1784. Baltimore, Maryland, baadhi ya matukio yalitokea mwaka wa 1784, kama vile Mkutano wa Krismasi. Hapo ndipo Francis Asbury, kumbuka, alipowekwa wakfu.

Hilo linaitwa Mkutano wa Krismasi kwa sababu ulifanyika usiku wa Krismasi wa 1784. Lakini katika Mkutano wa Krismasi, bila shaka, watu hawa walisema, ikiwa utakuwa Wamethodisti, huwezi kumiliki watumwa. Hii inatoka moja kwa moja kwa John Wesley mwenyewe, ambaye bado alikuwa hai hadi 1791, na John Wesley alikuwa mtetezi wa kupinga utumwa nchini Uingereza.

Kwa hivyo, mnamo 1784, Mkutano wa Krismasi uliweka hatua za kusema kwamba ikiwa unamiliki watumwa, huwezi kuwa Mmethodisti. Kwa hivyo, hiyo ni tarehe muhimu. Sasa, unahitaji kukumbuka tarehe hiyo kwa sababu zingine pia.

Sawa. Tarehe nyingine ingekuwa miaka ya 1770, 1780, jumla tu, miaka ya 1770, 1780. Kwa sababu wakati huo, kumbuka, kulikuwa na kundi la watu walioitwa Waedwardian .

Unakumbuka? Tuliwataja Waedwardian . Tulikupa majina ya Waedwardian wanne ikiwa unataka kutazama nyuma kwenye hilo ili kukumbuka ni akina nani. Sasa, Waedwardian walikuwa wafuasi halisi wa Jonathan Edwards, lakini Jonathan Edwards alikuwa na watumwa.

Unakumbuka hilo? Tulizungumzia hilo. Lakini Waedward wanaingia sana katika roho ya kupinga utumwa. Na hivyo, Waedward , na hasa mwanawe Jonathan Edwards, walianza kupinga biashara ya utumwa kama wahubiri huko Amerika.

Kwa hivyo, Waedwardian wana ushawishi mkubwa wa kitamaduni hapa wanapohubiri, kuongea, na kadhalika. Kwa hivyo, tunataka kutaja hilo. Sawa.

Pia tunataka kutaja 1817. Sawa. 1817, tarehe nyingine muhimu.

Kwa hivyo, tunachofanya ni kwa mpangilio wa matukio, tunaona kupinga utumwa huko Amerika, kwenye ardhi ya Amerika. Sasa, tunafika mwaka 1817, na tunakuja na kuanzishwa kwa kikundi kinachoitwa Jumuiya ya Ukoloni wa Marekani. Jumuiya ya Ukoloni wa Marekani.

Sawa. Sasa, Jumuiya ya Ukoloni ya Marekani ilikuwa na mpango. Sasa, sisemi kwamba ulikuwa mpango mzuri.

Tutaona baadhi ya kushindwa katika mpango huu, lakini wacha nielezee mpango huo kwanza. Mpango wa Jumuiya ya Wakoloni wa Marekani ulikuwa ni kununua watumwa kutoka kwa wamiliki wao. Kwa hivyo, unanunua watumwa kutoka kwa wamiliki wao kwa sababu Jumuiya ya Wakoloni wa Marekani ilitaka kuondolewa kwa utumwa, lakini kisha unawarudisha watumwa hao Afrika.

Kwa hivyo, walidhani hili lilikuwa wazo zuri. Wanunue watumwa na uwarudishe katika nchi yao wenyewe. Kwa hivyo, walikuwa na nia njema.

Ilikuwa nia njema, Chama cha Ukoloni cha Marekani. Kwa hivyo, wachungaji na makanisa mengi yalichangia katika hili. Tungeita Chama cha Ukoloni cha Marekani harakati ya mpito kwa sababu Chama cha Ukoloni cha Marekani kilishambuliwa sana.

Ilikuwa chini ya watu wengi ambao hawakuipenda, lakini ilikuwa harakati ya mpito. Sawa. Hizi hapa sababu zilizowafanya watu kupinga Jumuiya ya Ukoloni wa Marekani.

Ungefikiri, kwa mtazamo wa nje, kwamba hili lingekuwa jambo zuri. Kuwanunua watumwa ili wasiwe watumwa tena, na kisha tunajaribu kuwarudisha nyumbani. Kwa hivyo, unafikiri kwa mtazamo wa nje, hili lingekuwa jambo zuri sana.

Hapa kuna sababu za ukosoaji wa Jumuiya ya Ukoloni wa Marekani. Kwanza, hawakushughulikia hasa aina ya utumwa unaoanzishwa. Hawakushughulikia hasa tatizo la kitaasisi na tatizo la dhuluma na kadhalika.

Kwa hivyo, iligeuza umakini kutoka kushughulikia suala kubwa la uovu huu ulioanzishwa. Kwa hivyo, hiyo ndiyo nambari moja. Nambari ya pili, watu wengi katika Jumuiya ya Ukoloni wa Marekani waliamini katika uduni wa watu weusi.

Waliamini kwamba watu weusi walikuwa duni, na hivyo ndivyo walivyoingia katika tatizo hili la kuchukuliwa kama watumwa. Na hivyo, kulikuwa na aina hii ya imani iliyofichwa kuhusu watu weusi duni. Hilo linakuwa tatizo kidogo.

Nambari ya tatu, inaondoa uwezo wa nchi, uongozi halisi unaowezekana miongoni mwa watu weusi. Kwa sababu ikiwa unaweza kuwanunua watumwa kutoka kwa wamiliki wao na sasa ni watu huru, fikiria tu uwezo wa uongozi ambao watu hao huru wangukuwa nao miongoni mwa watu wao na miongoni mwa watu, labda watu walikuwa wakiwekwa huru na kadhalika. Lakini kweli inaondoa uongozi halisi wa watu weusi wakati huu wa mpito nchini.

Kwa sababu unafanya nini? Unawarudisha nyumbani. Unawarudisha Afrika. Hauwaachilii huru kisha useme, sawa, sasa unapaswa kujiimarisha katika nafasi za uongozi huko Boston, Philadelphia, New York, nambari tatu.

Na nambari nne, watu wengi walihisi kwamba haikufanikisha mengi sana. Iliwaachilia huru 4,000 pekee; inakadiriwa kwamba watumwa wapatao 4,000 waliachiliwa kupitia mchakato huu na kupelekwa Afrika. Na tatizo lilikuwa kubwa zaidi, kubwa zaidi, kubwa zaidi kuliko hilo.

Kwa hivyo, kulikuwa na aina ya ukosoaji kwa sababu hiyo. Lakini hiyo ni Jumuiya ya Ukoloni wa Marekani. Na hiyo ni shirika la mpito, ningesema.

Ilianzishwa mwaka 1817. Ndiyo. Hapana, hapana, walikuwa wamefanikiwa; walikuwa wamekusanya pesa ili waweze kuwaachilia huru watumwa.

Kwa kweli walizinunua kutoka kwa wamiliki wao. Lakini hakukuwa na, na hawakuwa wanajifanya kuwa wamiliki wengine wa watumwa au kitu kama hicho. Walikuwa wamefaulu, waliwanunua watumwa kutoka kwa wamiliki, wakawaachilia huru watumwa, kisha wakawarudisha Afrika.

Hapana, sidhani kama hivyo kwa sababu wangechukua pesa hizo na kununua watumwa wengine. Na kwa hivyo, hili halingekuwa tatizo kwa wamiliki wa watumwa, ambalo lilikuwa tatizo lingine hapa. Lakini, au labda walihitaji pesa.

Labda baadhi yao walihitaji pesa hizo kweli, na sio watumwa wote. Kwa hivyo, hapana, haikuonekana kuwa tatizo kwa wamiliki wa watumwa. Walionekana kuwa tayari kuwauza watumwa.

Je, kuna rekodi yoyote ya kile kilichowapata watu huru waliorudi Afrika? Kama, vipi, namaanisha, kama, ni wakamilifu, kama, wa kidini, unajua, Wayahudi au chochote kile, kama, walirudi wapi? Sawa, sawa. Ndiyo, hilo sijawahi, sijawahi kulifuata. Nina uhakika kama tungeangalia Jumuiya ya Ukoloni wa Marekani na kuiona, nina uhakika labda kumekuwa na tasnifu zilizoandikwa kuhusu hili na kadhalika.

Na sijafuatilia hili. Hatutalitafuta hivi sasa, lakini tutalitafuta siku moja. Na kwa hivyo, sijafuatilia, sijafuatilia kumbukumbu hii kweli.

Kwa hivyo, sina uhakika na hilo. Ninajua kwamba kutoka kwa mtazamo wa Marekani, ilikuwa ni kushindwa, kimsingi kushindwa. Ilikuwa ni mabadiliko kidogo.

Watu wanakubali kwamba, sawa, tunaona tatizo hapa, lakini kimsingi, lilikuwa ni kushindwa. Sawa, wacha nitajie jambo moja zaidi, kisha tunapaswa kuondoka. Kwa hivyo, tunaangalia hili kwa mpangilio.

Nataka kuja sasa mwaka wa 1835. Mwaka wa 1835 ulikuwa tarehe muhimu sana katika historia ya Wakristo wa Marekani. Na hiyo ni kwa sababu mnamo 1835, huko Ohio, Chuo cha Oberlin kilianzishwa.

Na rais wa kwanza alikuwa mtu aliyetitwa Charles Grandison Finney. Alikuwa profesa wa theolojia na kisha akawa rais wa Chuo cha Oberlin. Kwa hivyo, hii, hii inakuwa, hii inakuwa muhimu sana.

Hapana, alikuwa wa kwanza; alikuwa profesa wa kwanza, na kisha akawa rais mnamo 1851. Lakini alikuwa, alikuwa mmoja wa waanzilishi wa Oberlin. Sawa, kwanza kabisa, haraka sana, je, kuna yeyote kati yenu amewahi kwenda Chuo cha Oberlin? Je, umewahi kuona chuo cha Oberlin? Je, kuna yeyote hapa Ohio? Hapana? Sawa.

Sawa. Sawa, Chuo cha Oberlin kilianzishwa kama taasisi ya kwanza ya kukomesha utumwa nchini Marekani. Kilianzishwa kama taasisi ya kupinga utumwa.

Kwa hivyo, inashikilia, na kwa sababu Finney na waanzilishi wengine walikuwa waasi, waliamini katika kukomeshwa kwa utumwa. Kwa hivyo, inashikilia nafasi ya upendeleo katika historia ya Wakristo wa Marekani. Lakini pia, kama tutakavyoona baadaye, ilikuwa chuo cha kwanza cha ushirikiano wa elimu nchini Marekani pia.

Kwa hivyo, ilikuwa chuo kikuu cha kwanza cha kuelimisha pamoja kuwakubali wanaume na wanawake. Kwa kweli, kama tutakavyoona pia baadaye, mwanamke wa kwanza Amerika kupokea shahada ya theolojia aliipokea kutoka Chuo cha Oberlin. Na kisha akawekwa wakfu.

Jina lake lilikuwa Antoinette Brown. Tutazungumzia hilo baadaye. Lakini Chuo cha Oberlin kilianzishwa kama taasisi ya kukomesha utumwa; hiyo ni kali sana, unajua, kusema hiyo ndiyo sababu ya dhamira ya taasisi hii kutangaza fundisho la kukomesha utumwa.

Hilo ni jambo zuri, hilo ni hatua kubwa sana katika historia ya Wakristo wa Marekani, iliyoanzishwa na Wakristo hawa mwaka wa 1835. Kwa hivyo, sawa, tutaanza hili Jumatano na kuendelea na hili. Kuwa na siku njema.

Huyu ni Dkt. Roger Green katika mafundisho yake kuhusu Ukristo wa Marekani. Huu ni kipindi cha 12 kuhusu Ukatoliki wa Kirumi katika karne ya 19.